

Ter afsluiting

Ds. Perk had al voorzien dat de inzet van het Rode Kruis ook buiten oorlogstijd nodig zou zijn. Er gingen vele tientallen jaren overheen voordat dit door de overheid en andere hulpverlenende instanties werd erkend. In al die jaren bouwden vrijwilligers aan een organisatie, die ondanks allerlei moeilijkheden en soms zelfs tegenwerking zich heeft ontwikkeld tot een instituut waar met recht een beroep op kan worden gedaan. De afdeling Breda kent nu, anno 1995 340 actieve vrijwilligers met 8000 'ondersteunende' leden en werkt momenteel samen met organisaties op het gebied van de sociale en medische hulpverlening, ouderen- en gehandicaptenorganisaties, kruisvereniging, gezinsverzorging, GGD en ziekenhuizen. Ze is, behalve binnen Breda actief in Chaam, Prinsenbeek, Nieuw-Ginneken, Rijsbergen, Terheijden, Teteringen en Zundert. Veel is veranderd in de loop der tijden. Zo zijn heden ten dage de vrijwilligers veel beter toegerust dan de twee heren die in de winter van 1870 een wagon met hulpgoederen naar Metz probeerden te krijgen, maar één ding is hetzelfde gebleven: hun motivatie.

Gebruikte bronnen en literatuur:

Archief Afdeling Breda van het Nederlandse Rode Kruis (ABRK) [Gemeente-archief Breda].

Archief Hoofdbestuur Nederlandse Rode Kruis (HNRK), ARA 's-Gravenhage.

Archief Gemeentesecretarie Breda.

Archief J. Fick.

Centraal Archief Nederlandse Rode Kruis, 's-Gravenhage (CA-NRK)

Bredasche Courant (BC).

Dagblad voor Noord-Brabant (DNB).

Dagblad 'De Stem'.

Nieuwe Bredasche Courant (NBC).

L. Van Bergen, *De zwaargewonden eerst?* (Rotterdam, 1994).

M.J.M. Duijghuisen, *Geschiedenis van Breda, deel 3: 1795-1960, hoofdlijnen en accenten* (Breda, 1990).

J.C. Favez, *Une mission impossible? Le CICR, les déportations et les camps de concentration nazi* (Lausanne 1988).

J. van Laarhoven, *De kerk van 1770-1970* (Nijmegen, 1974).

W.J. Lucardie, 'De Transportcolonnes', in: *Het Nederlandsche roode kruis* (1942).

M.A. Perk, *Een bezoek aan Metz* (Den Haag, 1871).

'Rapport van de commissie van onderzoek inzake het verstrekken van pakketten door het Roode Kruis en andere instanties aan Nederlandse politieke gevangenen in het buitenland gedurende de bezettingstijd alsmede inzake het evacueren van Nederlandse gevangenen in het buitenland kort voor het einde van de oorlog' (Den Haag, 1947).

'De Rode Kruis-hulp in de watersnood 1953' ('s-Gravenhage, 1953).

J.H. Rombach, *Inventaris van het archief van het hoofdbestuur van het Nederlandsche Roode Kruis* ('s-Gravenhage, 1966).

J.H. Rombach, *Nederland en het Rode Kruis* (Amsterdam, 1992).

G. Stuiveling, *Het korte leven van Jacques Perk* (Amsterdam, 1957).

'Tweede verslag van de Rode-Kruishulp in de watersnood 1953' (s.l., 1953).

Verleden, heden, toekomst. Jubileumuitgave ter gelegenheid van 40 jaar Welfare van Het Nederlandse Rode Kruis, 1948-1988 (Den Haag/Nijkerk, 1988)

G.M. Verspyck, *Het Nederlandsche Roode Kruis 1867-1967* ('s-Gravenhage, 1967).

Aantekeningen

1. BC, 8 mei 1870.
2. Rombach, 7.
3. *Ibidem*: 14.
4. *Ibidem*: 15-17.
5. Stuiveling, 28-29.
6. *Ibidem*, 35-36.
7. Van Laarhoven, 155-209.
8. BC, 15 mei 1870.
9. NBC, 19 mei 1870.
10. Archief NRK, nr. 13: Jaarverslag 1870 Comité Breda e.o.
11. *Ibidem*.
12. Perk.
13. Archief NRK, nr. 13: Jaarverslag 1870, Comité Breda e.o.
14. *Ibidem*.
15. Duijghuisen, 71.
16. Archief NRK, nr. 13: Jaarverslag 1871.
17. Van Bergen, 120-121.
18. Archief NRK, nr. 13: Jaarverslagen 1876-1896.
19. *Ibidem*: Jaarverslag 1898-1899
20. *Ibidem*: Jaarverslag 1899-1900.
21. *Ibidem*: Jaarverslagen 1906-1907, 1907-1908.
22. Verspyck, 99.
23. *Ibidem*: 74.
24. Rombach (1966) VIII-IX.
25. Rombach (1992) 61.
26. Van Bergen, 175.
27. Lucardie, 11.
28. Archief NRK, nr. 13: Jaarverslag 1908-1909.
29. Archief ABRK, nr. 52: Jaarverslag 1910-1911.
30. *Ibidem*, nr. 1: Notulen bestuursvergadering 18-5-1910.
31. *Ibidem*.
32. *Ibidem*: bestuursvergadering 2-12-1910.
33. *Ibidem*: bestuursvergadering 17-5-1911.
34. *Ibidem*: notulen algemene vergadering 26-6-1911.
35. *Ibidem*: notulen bestuursvergadering 30-6-1911.
36. *Ibidem*: notulen 12-10-1911.
37. *Ibidem*: notulen 29-2-1912.
38. *Ibidem*: notulen 10-5-1912.
39. *Ibidem*: notulen 19-7-1912.
40. *Ibidem*: notulen 21-8-1912.
41. *Ibidem*: notulen 11-9-1912.

42. Archief ABRK, nr 1: Verslag van de toestand van het Comité over 1912; notulen bestuursvergadering 5-3-1913.
43. *Ibidem*: 5-10-1912.
44. *Ibidem*: 20-11-1912.
45. *Ibidem*: 18-1-1912.
46. *Ibidem*: notulen vergadering mannen- en vrouwencomité 17-2-1912.
47. *Ibidem*: notulen bestuursvergadering 18-1-1912.
48. *Ibidem*: notulen mannen- en vrouwencomité 17-2-1912.
49. *Ibidem*: verslag van de toestand van het comité over 1912.
50. Archief ABRK, nr 56: Jaarverslag 1913.
51. Rombach, 30.
52. Archief ABRK, nr. 1: notulen bestuursvergadering 6-5-1914.
53. *Ibidem*, nr. 57: Jaarverslag 1914.
54. *Ibidem*, nr. 1: Notulen bestuursvergadering 30-7-1914.
55. *Ibidem*: Verslag mobilisatie 1914.
56. *Ibidem*, nr. 57: Jaarverslag 1914.
57. *Ibidem*: verslag mobilisatie 1914.
58. *Ibidem*: notulen bestuursvergadering 11-10-1914.
59. *Ibidem*: 23-10-1914.
60. DNB, 6-10-14.
61. DNB, 7-10-1914.
62. DNB, 8-10-1914.
63. DNB, 26-10-1914.
64. BC, 9-11-1914.
65. Archief ABRK, nr 49: Afschrift brief bestuur Comité aan Hoofdcmité 17-2-1915.
66. *Ibidem*, nr. 16: Britse ambassade Den Haag aan Comité Breda 7-3-1915.
67. *Ibidem*, Afschrift telegram bestuur Comité aan Hoofdcmité 16-2-1915.
68. *Ibidem*, nr. 49: Brief Comité Breda aan hoofdcmité 26-11-1915.
69. *Ibidem*, nr. 61: Jaarverslag 1918.
70. *Ibidem*, nr. 49: Bestuur Comité Breda aan Hoofdcmité 10-10-1914.
71. *Ibidem*, Bestuur Comité Breda aan Hoofdcmité 23-6-1915.
72. *Ibidem*, Bestuur Comité Breda aan Hoofdcmité 11-7-1915.
73. *Ibidem*, nr. 16: Hoofdcmité aan Comité Breda 4-8-1915.
74. *Ibidem*, nr. 49: Comité Breda aan Hoofdcmité 21-4-1915.
75. *Ibidem*, Comité Breda aan Hoofdcmité 12-5-1915.
76. Rombach (1992) 63.
77. Archief ABRK, nr. 2: Notulen verg. bestuur Comité Breda 27-6-1915.
78. *Ibidem*, nr. 49: Brief Comité Breda aan Hoofdcmité 10-7-1916.
79. Rombach (1992) 63.
80. Archief ABRK, nr. 2: Notulen verg. bestuur Comité Breda 6-3-1917.
81. Rombach (1992) 63.
82. Archief ABRK, nr. 2: Notulen ver. bestuur Comité Breda 22-8-1917.

83. *Ibidem*, nr. 62: Jaarverslag 1919.
84. *Ibidem*, nrs. 64-65: Jaarverslagen 1921-1922.
85. *Ibidem*, nr. 62: Jaarverslag 1919.
86. *Ibidem*, nr. 66: Jaarverslag 1923.
87. *Ibidem*, nr. 69: Jaarverslag 1926.
88. *Ibidem*, nr. 72: Jaarverslag 1928.
89. *Ibidem*, nr. 74: Jaarverslag 1931.
90. *Ibidem*, nr. 76: Jaarverslag 1933.
91. *Ibidem*, nr. 77: Jaarverslag 1934.
92. *Ibidem*, nr. 81: Jaarverslag 1938.
93. *Ibidem*, nr. 82: Jaarverslag 1939.
94. *Ibidem*, nr. 150.
95. *Ibidem*, nr. 82: Jaarverslag 1939.
96. Van Bergen, 400.
97. Archief ABRK, nr. 150.
98. Archief NRK, nr. 189: Verslag afdeling Breda aan hoofdcommissaris voor het transportwezen bij het Nederlandse Rode Kruis, 11 juni 1940.
99. L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog*, deel 3, 222-224.
100. Archief Gemeentesecretarie Breda, 345-V.
101. Archief NRK, nr. 189: Verslag afdeling Breda aan hoofdcommissaris voor het transportwezen bij het Nederlandse Rode Kruis, 11 juni 1940.
102. CA-NRK, dossier Breda: Brief afd. Breda aan hoofdbestuur 31-10-1940.
103. Verspyck, 159.
104. Archief ABRK, nr. 41: Bestuur afd. Breda aan hoofdbestuur, 5-12-1940.
105. *Ibidem*, nrs. 151-152.
106. *Ibidem*: Schrijven afd. Breda aan correspondentiebureau 5-8-1940.
107. *Ibidem*, nr. 41: Schrijven correspondentiebureau aan afd. Breda, 1-8-1940.
108. Archief NRK, nr. 192: Gemeentebestuur Breda aan afd. Breda, 2-7-1940.
109. *Ibidem*, nr. 189: Verslag afdeling Breda aan hoofdcommissaris voor het transportwezen bij het Nederlandse Rode Kruis, 11-6-1940.
110. Archief Gemeentesecretarie, 345-V: Schrijven van Van Slobbe aan Seyss-Inquart, 16-8-1940.
111. Archief NRK, nr. 192: Schrijven afdelingsbestuur Breda aan hoofdbestuur NRK, 13-9-1940.
112. *Ibidem*: Afschrift telegram hoofdbestuur aan Prins.
113. *Ibidem*: Brief Prins aan hoofdbestuur NRK, 23-8-1940.
114. *Ibidem*: Concept brief hoofdbestuur NRK aan Prins, 25-8-1940.
115. Archief ABRK, nr. 3: Notulen bestuursvergadering, 12-9-1940.

116. Archief NRK, nr. 192: Hoofdbestuur NRK aan redactie De Telegraaf, 3-10-1940.
117. *Ibidem.*
118. *Ibidem*: Schrijven Van Slobbe aan hoofdbestuur NRK, 23-10-1940.
119. *Ibidem*: Schrijven hoofdbestuur NRK aan Van Slobbe, 24-10-1940.
120. Archief gemeentesecretarie, 345-V: Afschrift brief bureau Rijkscommissaris Seyss-Inquart aan Voorzitter Ned. missie tot repatriëring van de Ned. vluchtelingen uit Frankrijk, 29-10-1940.
121. Archief NRK, nr. 192: Secretaris-generaal aan de leider Ned. ambulance, Parijs.
122. Rapport (1947).
123. Favez.
124. Rapport (1947).
125. Archief ABRK, nr. 3: Notulen bestuursvergadering 17-3-1943.
126. *Ibidem*, nr. 85: Jaarverslag 1942.
127. *Ibidem*, nr. 3: Notulen bestuursvergadering 12-11-1943.
128. *Ibidem*, nr. 96: Jaarverslag 1944 pakkettendienst.
129. Mededeling mw. A. Beek-Weeda.
130. Archief NRK, nr. 190: Afdeling Eindhoven aan hoofdbestuur, 28-2-1944.
131. Archief ABRK, nr. 96: Jaarverslag 1944.
132. *Ibidem*: Jaarverslag 1944.
133. *Ibidem*: Verslag informatiebureau 1944.
134. *Ibidem*: Verslag noodziekenhuis 1945.
135. *Ibidem*, nr. 46: Afschrift vragenlijst hoofdbestuur juni 1945.
136. *Ibidem*: Concept brief afd. Breda aan gemeentebestuur Breda, aug. 1945.
137. *Ibidem*, nr 3: Notulen bestuursvergadering 13-6-1945.
138. *Ibidem*, nr. 46: Afschrift vragenlijst hoofdbestuur juni 1945.
139. *Ibidem*: Programma werfactie Rode Kruis 27-7/4-8-1945.
140. *Ibidem*, nr. 3: Notulen bestuursvergadering 19-10-1945.
141. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 4-7-1945.
142. CA-NRK, dossier Breda: Jaarverslag 1946.
143. Archief ABRK, nr. 3: Verslag watersnoodramp voor algemene vergadering 27-3-1953.
144. Gegevens ontleend aan: De Rode Kruis-hulp in de watersnood 1953 ('s-Gravenhage, 1953), Tweede verslag van de Rode-Kruishulp in de watersnood 1953 (s.l., 1953) en Verslag Watersnood, Breda 28-4-1953, in: Archief J. Fick.
145. Interview mw. Beek.
146. Tweede verslag van de Rode-Kruishulp in de watersnood 1953 (s.l., 1953) 530
147. Archief J. Fick: Verslag Watersnood, Breda 28-4-1953.

148. Archief ABRK, nr. 3: Verslag watersnoodramp voor algemene vergadering 27-3-1953.
149. *Ibidem*, nr. 3: Notulen bestuursvergadering 24-9-1952.
150. *Ibidem*, nr. 4: Notulen bestuursvergadering 18-9-1958.
151. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 12-10-1953.
152. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 29-1-1954.
153. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 21-3-1956.
154. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 10-3-1958.
155. Verleden, heden, toekomst, 20-23.
156. Archief ABRK, nr. 3: Notulen algemene ledenvergadering 28-3-1952.
157. *Ibidem*, nr. 4: Notulen bestuursvergadering 10-9-1954.
158. *Ibidem*, nr. 5: Notulen bestuursvergadering 29-7-1964.
159. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 29-3-1971.
160. De Stem, 27-9-1988.
161. Archief afd. bureau: Jaarverslag afdeling Breda 1993.
162. Archief ABRK, nr. 4: Notulen bestuursvergadering 14-9-1956.
163. Rombach (1992) 110.
164. Archief ABRK, nr. 4: Notulen bestuursvergadering 18-12-1956.
165. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 16-1-1959.
166. *Ibidem*, nr. 5: Afschrift brief colonne aan bestuur 5-3-1965.
167. *Ibidem*: Notulen bestuursvergadering 19-1-1970.
168. Archief afd. bureau Breda: Jaarverslag 1982.
169. Bredase Krant, 27-11-1985.
170. Archief afd. bureau Breda: Jaarverslag 1985.
171. Rombach (1992) 110.
172. De Stem, 15-10-1994.

